

Luonnos hallituksen esitykseksi laeiksi huumausainelain ja sähköisestä lääkemääräyksestä annetun lain 3 §:n muuttamisesta

Johdanto

Sosiaali- ja terveysministeriö pyytää lausuntoanne luonnoksesta hallituksen esitykseksi laeiksi huumausainelain ja sähköisestä lääkemääräyksestä annetun lain 3 §:n muuttamisesta.

Esityksessä ehdotetaan kuluttajamarkkinoilta kiellettyjen psykoaktiivisten aineiden valvontaa sekä kansainvälisen avun antamista ja vastaanottamista koskevia muutoksia huumausainelakiin. Lisäksi ehdotetaan muutosta sähköisestä lääkemääräyksestä annetun lain 3 §:n määritelmään huumausainelääkkeestä. Esitys liittyy pääministeri Petteri Orpon hallituksen hallitusohjelman luvun 2.4 kirjauksiin sosiaali- ja terveyspalvelujen uudistamisesta.

Lait tulisivat voimaan 1. kesäkuuta 2027.

Tausta

Esityksen tarkoituksena on pääministeri Petteri Orpon hallituksen hallitusohjelman kirjausten mukaisesti toteuttaa toimia, jotka tukevat nuorten huumeidenkäytön ehkäisyä ja nuorten huumekuolemien vähentämistä. Lisäksi tarkoituksena on hallitusohjelmakirjausten mukaisesti luoda sosiaali- ja terveydenhuoltoon lainsäädäntö kansainvälisen avun vastaanoton ja antamisen mahdollistamiseksi.

Esityksellä pyritään ehkäisemään uusien psykoaktiivisten aineiden eli muuntohuumeiden leviämistä ja siitä aiheutuvia kansanterveysriskejä. Esityksellä parannettaisiin sääntelyn ennakoivuutta ja tehokkuutta tilanteissa, joissa markkinoille tulee nopeasti uusia muuntohuumeita, jotka kemiallisen rakenteensa perusteella eroavat vain vähäisesti jo kielletyistä aineista. Esityksellä pyritään estämään huumausainelain kieltojen kiertämistä ja uusien muuntohuumeiden markkinointia niin sanottuina laillisina huumeina. Lisäksi valvontaa parannettaisiin muutoksilla aineiden laillisen käytön kirjanpitovelvollisuuksiin ja valvontaviranomaisten keskinäiseen yhteistyöhön.

Lisäksi mahdollistettaisiin huumausaineiksi luokiteltavia lääkkeitä koskevan kansainvälisen avun antaminen ja vastaanottaminen, jos poikkeuksellisen kiireellisissä ihmisten henkeä ja terveyttä vaarantavissa kriisitilanteissa ei olisi aikaa hakea huumausainelain mukaisia tuonti- ja vientilupia. Lisäksi sähköisestä lääkemääräyksestä annetun lain määritelmää

huumausainelääkkeestä täsmennettäisiin niin, että tiettyjen kansallisesti huumausaineiksi luokiteltujen lääkeaineiden valvonnallista asemaa koskevat tulkintaepäselvyydet poistuisivat.

Tavoitteet

Esityksen pääasiallisena tavoitteena on vähentää uusien muuntohuumeiden tarjontaa ja kysyntää ja siten ehkäistä aineista aiheutuvia terveydellisiä, sosiaalisia ja yhteiskunnallisia haittoja. Kansainvälistä avustustoimintaa koskevan ehdotuksen tavoitteena on mahdollistaa kansainvälisen avun antaminen ja vastaanottaminen tehokkaasti ja oikea-aikaisesti. Ehdotusten tavoitteena on lisäksi selkeyttää sääntelyä.

Vastausohjeet vastaanottajille

Kuka tahansa voi antaa lausunnon.

Lausunto pyydetään ensisijaisesti antamaan vastaamalla lausuntopyyntöön lausuntopalvelun kautta. Ohjeet palveluun rekisteröitymiseksi ja palvelun käyttämiseksi löytyvät lausuntopalvelun sivulta Ohjeet > Käyttöohjeet (käyttäjätuki: lausuntopalvelu.om(at)gov.fi). Ministeriöiden tulee lisäksi tallentaa lausuntopalvelussa antamansa lausunto VAHVA-asianhallintajärjestelmään asialle VN/2747/2026.

Jos lausuntoa ei ole mahdollista antaa lausuntopalvelussa, lausunto voidaan vaihtoehtoisesti toimittaa ministeriön kirjaamoon sähköpostilla osoitteeseen kirjaamo.stm@gov.fi tai postitse osoitteeseen:

Sosiaali- ja terveysministeriö
PL 33
00023 Valtioneuvosto

Kirjaamoon toimitetussa lausunnossa pyydetään mainitsemaan asianumero VN/2747/2026. Kirjaamoon sähköpostitse toimitettava lausunto pyydetään lähettämään ensisijaisesti sähköpostin liitetiedostona Word- tai PDF-muodossa, jotta lausuntoasiakirja ei sisällä tarpeettomia henkilötietoja, kuten yksityishenkilön sähköpostiosoitetta.

Kaikki annetut lausunnot ovat lähtökohtaisesti julkisia viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) mukaisesti. Lausunnot julkaistaan hankkeen julkisilla hankesivuilla (valtioneuvosto.fi/hankkeet, tunnus STM010:00/2026). Yksityishenkilön lausunto julkaistaan kuitenkin hankesivuilla tietosuojasyistä ainoastaan, jos henkilö tätä kirjallisesti pyytää esimerkiksi lausuntonsa yhteydessä tai sen saateviestissä.

Lisäksi kaikki lausuntopalvelussa annetut lausunnot, mukaan lukien yksityishenkilöiden lausunnot, ovat automaattisesti kaikkien nähtävissä lausuntopalvelussa. Ministeriö ei julkaise kirjaamoon toimitettuja lausuntoja lausuntopalvelussa.

Lausunnossa ei tule ilmoittaa tarpeettomia henkilötietoja. Vaikka yksityishenkilön kirjaamoon toimittamaa lausuntoa ei julkaistaisi verkossa, lausunto on ministeriöltä kaikkien saatavissa viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain mukaisesti.

Aikataulu

Lausunto pyydetään antamaan **30.7.2026** mennessä.

Valmistelijat

Rosa Nokio
lakimies
puh. 0295 163 087
etunimi.sukunimi@gov.fi

Linkit

<https://stm.fi/hanke?tunnus=STM010:00/2026> - Hankesivu – Projektsida

Liitteet:

[Luonnos hallituksen esitykseksi 4.6.2026.pdf](#) - Luonnos hallituksen esitykseksi – Utkast till regeringens proposition (på finska)

[sv_propositionens huvudsakliga innehåll och lagförslag.pdf](#) - Propositionens huvudsakliga innehåll och lagförslag – esityksen pääasiallinen sisältö ja lakiehdotukset ruotsiksi

[Esitysluonnoksen liite_asetuksen 1130_2014 esittelymuistion luonnos.pdf](#) - Liite: esittelymuistion luonnos VNA 1130/2014

[Bilaga till propositionsutkastet_Utkast till förordning 1130_2014.pdf](#) - Bilaga: Utkast till förordning 1130/2014

[Esitysluonnoksen liite_luonnos asetukseksi VNA 1130_2014.pdf](#) - Liite: Asetusluonnos 1130/2014

Jakelu:

Diakonissalaitos
Eduskunnan oikeusasiamies
Ehkäisevä päihdetyö EHYT ry
Ehkäisevän päihdetyön järjestöverkosto
Ehkäisevän päihdetyön järjestöverkoston huumetyöryhmä
Etelä-Karjalan hyvinvointialue
Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue
Etelä-Savon hyvinvointialue
Fimea
Folkhälsan
Helsingin kaupunki
Helsingin yliopisto
Humaania Päihdepolitiikkaa ry
HUS

Hyvinvointialueyhtiö Hyvil Oy
Irti Huumeista ry
Itä-Suomen yliopisto
Itä-Uudenmaan hyvinvointialue
Kainuun hyvinvointialue
Kanta-Hämeen hyvinvointialue
Kemianteollisuus ry
Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue
Keski-Suomen hyvinvointialue
Keski-Uudenmaan hyvinvointialue
Keskusrikospoliisi
Kran rf
Kymenlaakson hyvinvointialue
Lapin hyvinvointialue
Lupa- ja valvontavirasto
Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue
Lääketeollisuus ry
Myrkytystietokeskus
Oikeusministeriö
Opetus- ja kulttuuriministeriö
Opetushallitus
Oulun yliopisto
Pirkanmaan hyvinvointialue
Pohjanmaan hyvinvointialue
Pohjois-Karjalan hyvinvointialue
Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue
Pohjois-Savon hyvinvointialue
Poliisihallitus
Päihdelääketieteen yhdistys ry
Päijät-Hämeen hyvinvointialue
Satakunnan hyvinvointialue
Sisäministeriö
SOSTE Suomen sosiaali- ja terveys ry
Suomen kannabisyhdistys ry
Suomen Lumme ry / Käyttäjäyhdistys ry
Suomen lääkäriliitto
Suomen Punainen Risti
Tampereen yliopisto
Terveysten ja hyvinvoinnin laitos
Tietosuojavaltuutetun toimisto
Tulli
Turun yliopisto
Työ- ja elinkeinoministeriö
Valtioneuvoston oikeuskansleri
Valtiovarainministeriö
Vantaan ja Keravan hyvinvointialue
Varsinais-Suomen hyvinvointialue
Ålands landskapsregering

Lausunnonantajan lausunto

Kommenttinne uusien psykoaktiivisten aineiden aineryhmäkohtaisesta luokittelusta:

Kommenttinne muista kuluttajamarkkinoilta kiellettyjen psykoaktiivisten aineiden valvonnan muutoksista (huumausainelain 23 b ja 33 a §):

Kommenttinne kansainvälisen avun antamisen ja vastaanottamisen mahdollistamisesta:

Kommenttinne huumausainelääkkeen määritelmän muuttamisesta:

Esityksen vaikutukset:

Muut hallituksen esitysluonnosta koskevat kommenttinne:

Puumalainen Taneli
Sosiaali- ja terveysministeriö

Nokio Rosa
Sosiaali- ja terveysministeriö